

'AB tehlikeli bir böcek ilacını yasakladı'

Автор(и): Растителна защита
Дата: 06.03.2020 Брой: 3/2020

Klorpirifos böcek ilacı artık oldukça toksik kabul ediliyor. İnsan ve hayvan embriyolarının beyin ve sinirlerine zarar verdiği varsayılıyor. Buna rağmen, uzun yıllar boyunca AB'de, narenciye işleme de dahil olmak üzere yaygın bir şekilde kullanıldı. Güçlü eleştirilere rağmen, bu kimyasal madde art arda Birlik topraklarında kullanım için yetkilendirmeler aldı. Ocak 2020'de önceki onayı sona erdi ve resmi olarak 10.01.2020 itibarıyla klorpirifos ve klorpirifos-metil, Avrupa pazarında kullanımdan yasaklandı.

"Çiftlikten Çatala" stratejisi ve kimyasal pestisit kullanımının azaltılması

Avrupa Komisyonu, Ocak 2020 başına kadar geçerli olan mevcut onayının süresi dolduktan sonra klorpirifos kullanımına ilişkin yetkinin yenilenmemesi yönünde oy kullandı. Bu şekilde Komisyon, bu böcek ilacı hakkındaki raporunu Temmuz 2019 başında sunan Avrupa Gıda Güvenliği Otoritesi'nin (EFSA) değerlendirmesini benimsemiş oldu. EFSA'nın endişeleri, klorpirifosun insan embriyosunun gelişimi sırasında genotoksik ve nörolojik etkilere yol açabileceği ve genel olarak insan sağlığına zararlı olabileceği yönündedir.

AB Sağlık ve Gıda Güvenliği Komiseri Stella Kyriakides, Komisyon'un düzenli toplantısında şunları vurguladı: "Vatandaşları tehlikeli kimyasallardan korumak, görev sürem ve Avrupa Yeşil Mutabakatı'nın önceliklerinden biridir. Komisyon, sağlık üzerinde zararlı etkileri kanıtlanmış pestisitleri yasaklamaktan çekinmeyecektir. Şimdi Üye Devletleri, bu iki maddeyi içeren ürünleri ulusal pazarlarından çıkarmaya çağırıyorum."

Avrupa Yeşil Mutabakatı'nın bir parçası olarak, Komisyon 2020'nin ilk yarısında "Çiftlikten Çatala" stratejisini sunacak. Bu stratejinin hedeflerinden biri, kimyasal pestisitlere, gübrelere ve antibiyotiklere olan bağımlılığın, bunlardan kaynaklanan risklerin ve kullanımların önemli ölçüde azaltılmasıdır.

Klorpirifos içeren preparatlar, yaprak bitleri, meyve sinekleri ve diğer zararlılarla mücadelede kullanılır. Ayrıca meyve, sebze ve tahıl yetiştiriciliğinin yanı sıra bağcılık ve ormancılıkta da yaygın olarak uygulanırlar. Klorpirifos içeren ürünler toplam 20 Avrupa ülkesinde dağıtılmaktadır. Güney Avrupa'da narenciye üretiminin büyük bir kısmı da bu böcek ilacı ile muamele edilmektedir. AB'de klorpirifos varlığı kanıtlanmış ürünlerin önemli bir oranı ithal mallardır.

Bazı AB ülkelerinde, tehlikeli böcek ilacının kullanımının devamına ilişkin tartışmalardan önce bile yasaklanmıştı. Örneğin Almanya'da klorpirifos 2009'dan beri yasaklanmış durumda, ancak birçok kontamine gıda ithalat yoluyla pazara giriyor. "Süddeutsche Zeitung" gazetesinin bir raporuna göre, 2017'de her üç ithal greyfurt ve portakal ile her dört mandalınanın biri böcek ilacı kalıntılarıyla kirlenmişti. İthal biberlerin her beş örneğinden birinde de klorpirifos izleri bulundu.

Klorpirifos ne kadar toksiktir?

Klorpirifos aktif maddesi, AB'de 2006'dan beri onaylanmıştır ve o zamandan beri yetkilendirme birkaç kez uzatılmıştır. Riskler uzun zamandır biliniyor: 2000'li yılların ortalarında bilim insanları, art arda yapılan iki uzun vadeli çalışmada, çok küçük miktarlardaki klorpirifosun bile embriyo gelişimi üzerinde olumsuz bir etkisi olduğunu buldular.

Hamilelikleri sırasında klorpirifos ile temas eden kadınların çocuklarında daha sonra daha az belirgin refleksler, daha yüksek dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu riski ve diğer gelişim bozuklukları görülüyor. Birkaç takip çalışması da ilk araştırmayı desteklemektedir. Buna yanıt olarak, klorpirifosun kapalı alanlarda - örneğin yemlerde veya böcek spreylерinde - kullanımı yasaklandı ve bu da çalışmalara göre olumlu bir etki yarattı. Ancak, Amerika Birleşik Devletleri Çevre Koruma Ajansı (EPA) yaz aylarında tarımda bir yasağı reddetti. Kararını 2020 sonunda yeniden gözden geçirmesi muhtemel.

Bilinen riskler göz önüne alındığında, klorpirifosun AB'de bir böcek ilacı olarak onaylanmaması gerekiyordu, ancak Bayerischer Rundfunk (BR) ve "taz" günlük gazetesinin Aralık ayında bildirdiğine göre, uzun yıllar boyunca bitki koruma ürünleriyle uğraşan şirketlerin portföyünün kilit bir parçası oldu. Kimyasal maddenin tehlikeleri üzerine yapılan çalışmaları yansıtan raporlara göre, prosedür sırasında tüm veriler dikkate alınmadı, genellikle endüstri tarafından finanse edilen raporların sonuçları dikkate alındı.

Böylece, daha 1998'de yapılan bir hayvan çalışmasında, yetişkin hayvanlar klorpirifos içeren ürünler yediğinde, genç sıçanların beyinlerinin ebeveynlerinkinden daha küçük olduğu ve belirli gelişim bozukluklarına sahip oldukları tespit edildi.

Pazardan çekilme prosedürü

Avrupa Komisyonu'nun klorpirifos ve klorpirifos-metil kullanımını yasaklama kararının yürürlüğe girmesinin hemen ardından, tüm AB Üye Devletleri bu iki kimyasal için verdikleri onayı geri çekmekle yükümlüdür.

Bundan sonra, kullanım, depolama veya imha için en fazla üç aya kadar bir geçiş süresi tanıyabilirler.